

Dr Irena KOMASARA (1939 - 1998), bibliotekoznawca, bibliolog, humanista, historyk książki, bibliograf, poliglota, redaktor, nauczyciel akademicki, starszy kustosz dyplomowany, pracownik czterech księżnic medycznych stolicy: Biblioteki Instytutu Gruźlicy, Biblioteki Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa, kierownik Biblioteki Instytutu Leków i dyrektor Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Warszawie.

Urodziła się 19 września 1939 roku w Komorowie (pow. Busko Zdrój) w wielodzietnej rodzinie chłopskiej Jana i Marianny z domu Adamczyk. Miała sześcioro rodzeństwa, w tym dwóch braci. Była trzecim dzieckiem.

Po maturze uzyskanej w 1958 roku w Liceum Technik Plastycznych w Tarnowie, studiowała bibliotekoznawstwo na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Warszawskiego, była wyróżniającą się studentką. W okresie studiów pracowała w dziale dokumentacji w tygodniku „*Stolica*”. Napisała pracę magisterską: *Biblioteka króla Jana III Sobieskiego*, której promotorem był doc. Ksawery Świerkowski, obronioną 26 XI 1963 roku na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Warszawskiego, wydaną przez Ossolinum w serii „Książki o Książce” pt. „*Jan III Sobieski – miłośnik książek*” (1982).

Opublikowała także kilka innych prac związanych z tą tematyką, m. in. esej „Książki medyczne w księgozbiornie króla Jana Sobieskiego”, biogram króla w „Słowniku pracowników książki polskiej. Suplement”, a z okazji trzechsetnej rocznicy zwycięstwa polskiego oręża pod Wiedniem druk bibliofilski „*Jana III Sobieskiego umiłowanie książek*”.

Pracę i karierę zawodową związała z bibliotekami medycznymi. Jeszcze w czasie studiów rozpoczęła pracę w Bibliotece Instytutu Gruźlicy – bibliotekarz (17 IV 1963-15 VIII 1966), w której zdobywała doświadczenie praktyczne. Następnie w latach 1966-1967 pracowała w Bibliotece Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa – kierownik (16 VIII 1966-31 IV 1967), skąd przeszła na stanowisko kierownika Biblioteki Instytutu Leków (1 V 1967-31 XII 1973), w której wprowadziła wiele zmian organizacyjnych. Egzamin na bibliotekarza dyplomowanego, przed Komisją przy Ministerstwie Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki zdała 29 V 1973 roku.

Od 1 I 1974 roku rozpoczęła pracę w Bibliotece Akademii Medycznej w Warszawie na stanowisku kierownika Oddziału Bibliotek Instytutowych i Zakładowych (1 I 1974-30 IV 1975), kustosz dyplomowany (1 X 1974-30 IX 1982), starszy kustosz dyplomowany (1 X 1982-14 II 1998). Opracowała plan reformy uczelnianej sieci bibliotecznej, przeprowadziła skonstrum we wszystkich placówkach, pierwsze od daty

powołania uczelni i biblioteki w 1950 r. Aby ułatwić pracę osobom zajmującym się sprawami bibliotecznymi w sieci, opracowała broszurę pt. „Wskazówki dla prowadzących biblioteki zakładowe”. Pełniła funkcje zastępcy dyrektora (1 V 1975-30 IX 1982) i dyrektora (1 X 1982-14 II 1998).

W Bibliotece Akademii Medycznej uczestniczyła w pracach wszystkich oddziałów, przez wiele lat opracowywała opisy do bibliografii publikacji pracowników naukowych uczelni, była współautorką „Katalogu filmów medycznych Biblioteki Głównej, instytutów i klinik Akademii Medycznej w Warszawie”. Prowadziła zajęcia dydaktyczne dla studentów I roku z przysposobienia bibliotecznego. Uczestniczyła w życiu społeczności akademickiej.

Była redaktorem działu „Kronika” w kwartalniku Akademii Medycznej „*Medycyna. Dydaktyka. Wychowanie*”, a od 1991 r. jednym z redaktorów biuletynu „*Z Życia Akademii Medycznej w Warszawie*”.

W 1989 r. w czasie obchodów uroczystości jubileuszowych 200-lecia nauczania medycyny w Warszawie wraz z zespołem biblioteki przygotowała dużą okolicznościową wystawę oraz opublikowała dwie prace „Wystawa – 200 lat nauczania medycyny w Warszawie” i „Dwieście lat nauczania medycyny w Warszawie. Obchody jubileuszowe Akademii Medycznej w Warszawie”.

W 1981 roku przebywała na stypendium w Papieskim Instytucie Studiów Kościelnych w Rzymie, gdzie opracowywała archiwalia z Tajnego Archiwum i Biblioteki Apostolskiej. Uczestniczyła w seminarium doktoranckim w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Warszawskiego, zajmując się księgozbiorami królewskimi dynastii Wazów. Przygotowując rozprawę doktorską, zbierała materiały w bibliotekach i archiwach polskich, szwedzkich i niemieckich. Odnalazła 154 tytuły zachowanych do dziś książek należących do Wazów, m.in. w Bibliotece Uniwersyteckiej w Lund (60), w Bibliotece Uniwersyteckiej w Uppsali (24), w Bibliotece Narodowej w Warszawie (16) i kilka innych. Badając materiały rękopiśmienne i drukowane, inwentarze ksiąg, informacje o dziełach dedykowanych i zagubionych dokonała próby rekonstrukcji księgozbiorów Zygmunta III Wazy i jego synów. Wykazała, że Wazowie obok kolekcji dzieł sztuki zgromadzili wielodziedzinowy zbiór książek, że interesowali się zarówno ich treścią, jak i typografią i szatą graficzną.

Rozprawę doktorską „*Książka na dworach Wazów w Polsce*”, której promotorem była prof. dr hab. Barbara Bieńkowska obroniła w 28 VI 1989 roku, uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie historii nadany przez Radę Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Z tematyką Wazów łączy się także jej artykuł „Nadworni lekarze Wazów” opublikowany w *Archiwum Historii Filozofii Medycyny* oraz rozdział „Zachowane egzemplarze z bibliotek polskich Wazów” w publikacji „Z badań nad polskimi księgozbiorami historycznymi”.

Jako jedna z nielicznych wydała dwie książki wydawnictwa Ossolineum w serii „Książki o książce”, w 12 lat po „Janie Sobieskim – miłośniku książ” ukazała się „Książka na dworach Wazów w Polsce”. W jej dorobku znajdują się też biogramy w „Słowniku medycyny i farmacji Górnego Śląska” oraz artykuły na tematy aktualne, publikowane w czasopiśmie i wydawnictwach uczelnianych.

Władze Uczelni wielokrotnie przyznawały jej nagrody organizacyjne i dydaktyczne. Była uhonorowana Medalem 40-lecia Polski Ludowej (1984), odznaką Za Zasługi dla Ochrony Zdrowia (1988), Medalem za Zasługi dla Akademii Medycznej (1994).

Była dyrektorem Biblioteki Akademii Medycznej w Warszawie, którą w 1950 roku (po wydzieleniu Akademii Medycznej z Uniwersytetu Warszawskiego) umieszczono w Zakładzie Medycyny Sądowej, kierowanym przez pierwszego szefa biblioteki.

Planowała wyprowadzenie placówki z tego miejsca do nowego gmachu. W 1994 roku powołano Społeczny Komitet Budowy Biblioteki, wystosowano apel do lekarzy, pacjentów, firm i studentów o finansowe lub rzeczowe wsparcie przedsięwzięcia. Zebrano dość znaczną kwotę pieniędzy, która jednak nie wystarczała na rozpoczęcie inwestycji, i wystąpiono o dofinansowanie. Komitet został rozwiązany po Jej śmierci w 1999 roku.

Członek: Polskiego Towarzystwa Bibliologicznego (1988), Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Senatu AM, Senackiej Komisji ds. Informacji Naukowej i Wydawnictw, Zrzeszenia Studentów Polskich (1 X 1958-30 IX 1963), Związków Zawodowych Pracowników Służby Zdrowia (1 X 1963), sekretarz Rady Zakładowej.

Od 1995 roku zmagala się z chorobą. Zmarła 15 lutego 1998 w Warszawie, roku w wieku 58 lat. Została pochowana na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie (Kwatera 17 F grób 19).

Spis publikacji

1975

1. Wskazówki dla prowadzących biblioteki zakładowe. Warszawa: Wydaw. AM, 1975.- 35 s.

1977

2. Red.: Histologia: wskazówki do ćwiczeń z histologii dla studentów II roku medycyny / red. Warszawa: Wydaw. AM, 1977.-84 s., il.; 20 cm

1982

3. Jan III Sobieski - miłośnik książ. Wrocław : Ossolineum, 1982.- 205 s.; 20 cm

1983

4. Jana III Sobieskiego uświetnienie książ: w trzechsetną rocznicę odsieczy wiedeńskiej. Warszawa: Bibl. Nar., 1983.- 17 s.

1984

5. Bibliografia publikacji pracowników naukowych Warszawskiej Akademii Medycznej za rok 1977. Warszawa: AM 1984, 336 s.; 20 cm
Współaut.: ..., Halina Dusińska, Halina Nowak, Nina Szewczuk-Wilczyńska

6. Księgi medyczne w księgozbiore króla Jana III Sobieskiego. *Biul. GBL* 1984 R.30 nr 336 s. 67-75

1985

7. Bibliografia publikacji pracowników naukowych Warszawskiej Akademii Medycznej za rok 1983. Warszawa: AM, 1985.- XIV, 333 s.; 20 cm

Współaut.: ..., Mirosława Kurpeta, Anna Możdżonek, Nina Szewczuk-Wilczyńska

8. Katalog filmów medycznych Biblioteki Głównej, Instytutów i Klinik Akademii Medycznej w Warszawie. Warszawa 1985

Współaut.: ..., Dusińska Halina, Kuczevska Ewa

Rec.: Bojczuk Hanna. *Pol. Tyg. Lek.* 1987 T. 42 s. 63-64

1986

9. Bibliografia publikacji pracowników naukowych warszawskiej Akademii Medycznej za rok 1984. Warszawa: 1986.- XIV, 231 s.; 21 cm

Współaut.: ..., Mirosława Kurpeta, Anna Możdżonek, Nina Szewczuk-Wilczyńska

10. Jan III Sobieski. W: Słownik pracowników książki polskiej / pod red. Ireny Treichel Supl. Warszawa 1986 s. 77, bibliogr.

11. Raport o stanie bibliotek medycznych. 1. W Warszawie - spadła z planu. *Nowy Medyk* 1986 T. 33 nr 3 s. 8

1987

12. Z życia Biblioteki Głównej AM w Warszawie. *Biul. GBL* 1987 R. 33 nr 340 s. 103-104

1988

13. Bibliografia publikacji pracowników naukowych Warszawskiej Akademii Medycznej za rok 1986. Warszawa: 1988.- X, 217 s.

Współaut.: ..., Mirosława Kurpeta, Anna Możdżonek

14. Biblioteki Akademii Medycznych w Polsce w latach 1986-1987. *Rocz. Bibl.* 1989 R. 33 nr 1/2 s.321-324

15. Nominacje profesorskie w 1987 r. i docentury. *Med. Dydak. Wychow.* 1988 R. 20 nr 1-4 s.93-94

16. Wizyta władz miasta. *Med. Dydak. Wychow.* 1988 R.20 nr 1-4 s. 112

1989

17. Biblioteki akademii medycznych w Polsce w latach 1986-1987. *Rocz. Bibl.* 1989 R. 33 nr 1/2 s. 321-324

18. Kronika. *Med. Dydak. Wychow.* 1989 R.21 nr 1-2 s.146-147

19. Refleksje absolwenta. W: Kształcenie akademickie w zakresie księgoznawstwa, bibliotekoznawstwa i informacji naukowej – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość: Praca zbiorowa / pod red. Jerzego Wojakowskiego. Warszawa 1989 s. 109-112

1990

20. Bibliografia publikacji pracowników naukowych Warszawskiej Akademii Medycznej za rok 1987. Warszawa: AM, 1990.- XI, [1] 274 s.; 20 cm

Współaut.: ..., Anna Ciupak, Mirosława Kurpeta, Anna Możdżonek, Małgorzata Sobieraj

21. Nadworni lekarze Wazów. *Arch. Hist. Filoz. Med.* 1990 53 s.127-144, Sum., Rez.

22. Nominacje profesorskie oraz nagrody specjalne w 1989 roku dla pracowników naukowo-badawczych Akademii Medycznej w Warszawie. *Med. Dydak. Wychow.* 1990 Vol. 22 nr 3/4 s. 128

Wystawa 200 Lat Nauczania Medycyny w Warszawie. *Med. Dydak. Wychow.* 1990 nr 22(3/4) s. 15-19.

23. 200 lat nauczania medycyny w Warszawie Obchody Jubileuszowe Akademii Medycznej w Warszawie. *Kwart. Hist. Nauki* 1990 nr 35(1) s. 129-1317

Toż. *Med. Dydak. Wych.* 1990 Vol. 22 nr 3/4 s. 15-19, il.

1991

24. Bibliografia publikacji pracowników naukowych Warszawskiej Akademii Medycznej za rok 1988. Warszawa: am, 1991.-XI 248 s.; 21 cm

Współaut.: ..., Ciubak Anna, Kurpeta Mirosława, Możdżonek Anna

1992

25. Kolekcja medycznych kaset video. *Med. Dydak. Wychow.* 1992 R. 24 nr 1/2 s.152-153; Sum.

26. Stan badań nad księgozbiarami Wazów. W: Z badań nad polskimi księgozbiarami historycznymi. Z różnych epok. Warszawa 1992 s. 123-136

1993

27. Próba rekonstrukcji księgozbiarów polskich Wazów. W: Z badań nad polskimi księgozbiarami historycznymi. Bibliologia dyscypliną integrującą. Studia ofiarowane profesor Barbarze Bieńkowskiej. Warszawa 1993 s. 161-170

28. Zachowane egzemplarze z bibliotek polskich

Wazów. W: Z badań nad polskimi księgozbiorami historycznymi, z. 15. Zbiory rozproszone. Warszawa 1993 s. 85-119

1994

29. Książka na dworach Wazów w Polsce. Wrocław: Ossolineum 1994.- 239 s.; 20 cm

Rec.: Krawczyk Antoni, *Fol. Bibliol.* 1996/1997 R. 44/45 s. 115-117

30. Redaktor Jerzy Celma-Panek (1917-1994). *Med. Dydak. Wychow.* 1994 R. 26 nr 3/4 s. 166-171

1995

31. Garlicki Marian Mieczysław. W: Słownik medycyny i farmacji Górnego Śląska / red. nauk. Alfred Puzio. T. 2. Biograficzny. Katowice 1995 s.82-84, bibliogr.

Współaut.: Alfred Puzio, ...

32. Higiena w szkole. *Medyk* 1995 R.6 nr 11 s.2

33. Jubileusz „Zdrowia”. *Medyk* 1995 R.6 nr 12 s.2

1996

34. Bibliografia publikacji pracowników naukowych Akademii Medycznej za rok 1990.- XV, War-

szawa: AM 1996.- 244 s.; cm

Współaut.: ..., Mirosława Kurpeta, Anna Możdżonek

1997

35. Bibliografia publikacji pracowników naukowych Akademii Medycznej za rok 1991.- XV, Warszawa: AM 1997.- 275 s.; cm

Współaut.: ..., Mirosława Kurpeta, Anna Możdżonek

1998

36. Bibliografia publikacji pracowników naukowych Akademii Medycznej za rok 1992 Warszawa 1998.- XIV, 313 s.

Współaut.: ..., Mirosława Kurpeta, Anna Możdżonek, Beata Rodak

1999

37. Bibliografia publikacji pracowników naukowych Akademii Medycznej za rok 1993. Warszawa: AM, 1999.- X, 308 s.; 21 cm

Współaut.: ..., Mirosława Kurpeta, Beata Rodak, Danuta Szustakowska

2000

38. Bibliografia publikacji pracowników naukowych Akademii Medycznej za rok 1994 / pod red. Mirosławy Kurpety. Warszawa: Wydaw. AM, 2000.- XIV, 262 s.; 21 cm

Współaut.: ..., Mirosława Kurpeta, Beata Rodak

D[anuta] K[uczyńska]: Pożegnanie. *Biul. GBL* R. 44 1998 nr 358 s. 137-138; Janusz K a p u ś c i k : Doktor Irena Komasa. *Biul. GBL* 1998 nr 358 s. 133-137; T e n ż e : Irena Komasa (1939-1998). *Prze. Bibl.* 1998 nr 2/3 s. 26, portr.; T e n ż e : Irena Komasa. W: Słownik pracowników książki polskiej. Supl. 2 /pod red. Hanny Tadeusiewicz, z udziałem Bogumiła Karkowskiego. Warszawa 2000 s. 80, bibliogr.; T e n ż e : Dr Irena Komasa (1939-1998). W: Wśród uczonych i miłośników książki. Warszawa 1999 s. 273-27; Mirosława M ü l d n e r - K u r p e t a : Irena Komasa (1939-1998). W: Bibliotekarze bibliotek specjalnych/red. Maria Lenartowicz. Warszawa 2007 s. 62-67; Taż. Irena Komasa (1939-1998). *Z Życia AM w Warszawie* 1998 nr 3; Piotr Cichocki: Zmarli dyrektorzy, kierownicy i pracownicy bibliotek medycznych (1950-2008). *Forum Bibl. Med.* 2009 R. 2 nr 1 s. 54, portr.; Irmina Utrata: Tak to się właśnie zaczęło. Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość Biblioteki Głównej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. *Forum Bibl. Med.* 2010 R. 3 nr 1 s. 641-643, portr., bibliogr.; Toż. popr. i uzup. *Med. Dyk. Wychow.* 2012 Vol. 44 nr 2; Ryszard Żmuda: Leksykon biograficzny uczonych i Słownik pracowników bibliotek medycznych na łamach *Forum Bibliotek Medycznych*. *Forum Bibl. Med.* 2011 R. 4 nr 2 s. 304-305, 308-311, 313, 315; Archiwum Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego – akta osobowe – sygn. 50/78.

Mirosława Müldner-Kurpeta